

แบบฝึกทักษะ เรื่อง การเขียนร้อยกรอง
(กาพย์ยานี ๑๑) โดยใช้การเขียนแบบร่วมมือ
เทคนิค STAD

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เล่มที่ ๑

คำคล้องจอง

นางสาวศุภธิดา จีรพัฒน์

ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการ

โรงเรียนตุมใหญ่วิทยา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

แบบฝึกทักษะ เรื่อง การเขียนร้อยกรอง (กาพย์ยานี 11) โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีจำนวน 7 เล่ม จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและพัฒนารเขียนกาพย์ยานี 11 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องของบทร้อยกรองและเกิดความภาคภูมิใจในภาษาไทยที่สามารถนำมาสร้างวรรณศิลป์ทางภาษาเป็นบทร้อยกรองที่เป็นเอกลักษณ์ทางภาษาที่มีความไพเราะยากที่ภาษาอื่นใดจะเทียบได้

แบบฝึกทักษะ เรื่อง การเขียนร้อยกรอง (กาพย์ยานี 11) โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เล่มที่ 1 คำคล้องจอง จัดทำขึ้นเพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และสร้างความสนุกสนานในการเรียนวิชาภาษาไทยและเป็นพื้นฐานความรู้ของการเขียนร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 โดยผู้เรียนได้ศึกษาความรู้ด้วยตนเองและมีแบบทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน เพื่อเป็นการวัดพื้นฐาน พัฒนาการเรียนรู้ หรือเป็นการทบทวนหลังศึกษาเนื้อหา รวมทั้งสาระน่ารู้อื่น ๆ ที่พัฒนาทักษะด้านภาษา อีกทั้งจะเป็นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนสามารถเขียนบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 ได้

ขอขอบพระคุณ ท่านผู้อำนวยการและคณะครู โรงเรียนคูมาใหญ่วิทยาที่ให้ความช่วยเหลือเป็นที่ปรึกษาตลอดระยะเวลาในการจัดทำ ทำให้แบบฝึกทักษะนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแบบฝึกทักษะการเขียนร้อยกรองเล่มนี้จะช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 มากยิ่งขึ้น ตลอดจนเกิดประโยชน์ต่อครูผู้สอนได้เป็นอย่างดี

ศุภธิดา วิรุฬพัฒน์

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
คำแนะนำในการใช้แบบฝึกทักษะ.....	1
คำชี้แจงสำหรับครู.....	2
คำชี้แจงสำหรับนักเรียน.....	3
มาตรฐานการเรียนรู้.....	4
ตัวชี้วัด.....	4
สาระสำคัญ.....	5
จุดประสงค์การเรียนรู้.....	5
แบบทดสอบก่อนเรียน.....	6
คำคล้องจอง.....	8
แบบฝึกทักษะที่ 1.1.....	12
แบบฝึกทักษะที่ 1.2.....	14
แบบฝึกทักษะที่ 1.3.....	15
แบบฝึกทักษะที่ 1.4.....	16
แบบทดสอบหลังเรียน.....	17
ภาคผนวก.....	19
บรรณานุกรม.....	24

คำแนะนำในการใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง การเขียนร้อยกรอง (ภาพย่านี 11)

โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1. นักเรียนต้องทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน จำนวน 40 ข้อ ก่อนที่จะเริ่มเรียนจากแบบฝึกทักษะ
2. แบบฝึกทักษะ เรื่อง การเขียนร้อยกรอง (ภาพย่านี 11) โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีทั้งหมด 7 เล่ม ดังนี้

เล่มที่ 1	คำคล้องจอง
เล่มที่ 2	ต้องสระ
เล่มที่ 3	อักษรสัมพันธ์
เล่มที่ 4	ฉันทลักษณ์
เล่มที่ 5	หลักการเขียน
เล่มที่ 6	เรียงร้อยถ้อยคำ
เล่มที่ 7	นำสู่จินตนาการ

แบบฝึกทักษะ เรื่อง การเขียนร้อยกรอง (ภาพย่านี 11) โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบฝึกที่ครูจัดทำขึ้นเพื่อให้ นักเรียน ได้ฝึกหลังจากครูสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ นั้น ๆ

3. ก่อนลงมือเรียนในแต่ละเล่ม นักเรียนต้องทำแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 10 ข้อ
4. ในแบบฝึกทักษะแต่ละเล่ม จะประกอบด้วยแบบฝึกทักษะย่อย ตั้งแต่ 3 – 5 แบบฝึก
5. ในแบบฝึกทักษะแต่ละเล่มนั้น แบบฝึกทักษะย่อยจะมีตัวอย่างให้นักเรียน ได้ศึกษา เพื่อทำความเข้าใจก่อนปฏิบัติกิจกรรมในแบบฝึกทุกครั้ง
6. เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละเล่มครบแล้ว จะต้องทำแบบทดสอบวัดผลหลังเรียน เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนเพื่อประเมินพัฒนาการการเรียนรู้
7. เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละชุดแบบฝึกทักษะครบทุกเล่มแล้ว จะต้องทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน จำนวน 40 ข้อ

คำชี้แจงสำหรับครู

การใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง การเขียนร้อยกรอง (กาพย์ยานี 11) โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคำชี้แจงสำหรับครู ดังนี้

1. ศึกษาสาระการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาและขั้นตอนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในแผนการจัดการเรียนรู้ให้เข้าใจ
2. จัดเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้พร้อมก่อนจัดการเรียนรู้
3. ครูดำเนินจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอนในแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้
  - 3.1 ครูบอกจุดประสงค์การเรียนรู้กับนักเรียนให้นักเรียนได้ทราบ
  - 3.2 วัดและประเมินผลหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
4. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

แบบฝึกทักษะ เรื่อง การเขียนร้อยกรอง (กาพย์ยานี 11) โดยใช้
การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เล่มนี้เป็นแบบฝึกทักษะที่ใช้ประกอบการเรียน นักเรียนสามารถศึกษาได้ด้วย
ตนเอง ตามคำแนะนำในการใช้เอกสารและปฏิบัติกิจกรรมแต่ละขั้นตอน ซึ่งจะทำให้
นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความรู้และความเข้าใจ
ในการแต่งบทร้อยกรอง โดยปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน แล้วตรวจคำตอบที่เฉลยไว้ท้ายเอกสาร
2. ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ ว่าเมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียน
ได้เรียนรู้อะไรบ้าง และเกิดผลกับนักเรียนอย่างไร
3. ศึกษาแบบฝึกทักษะและฝึกทำกิจกรรมตามที่กำหนดไว้
4. เมื่อนักเรียนมีปัญหาคอนใดเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังศึกษานี้รีบขอคำแนะนำ
หรือปรึกษาครูผู้สอนทันที
5. ขอให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละหน้าด้วยความตั้งใจและ
สนุกสนานกับบทเรียน
6. ทำแบบทดสอบหลังเรียนเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจอีกครั้งหนึ่ง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดที่ ท 4.1 ม. 1/5 แต่งบทร้อยกรอง

สาระสำคัญ

คำคล้องจอง เป็นภูมิปัญญาทางภาษาของคนไทยที่สืบทอดกันมา จากภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการใช้ถ้อยคำที่ต้องการให้เกิดความจำ ในการอ่าน การท่อง ตลอดจนการเล่นและการแสดงที่ทำให้เกิด ความสนุกสนานและให้ข้อคิดเพื่อการจดจำคำ ข้อความ คำร้อง คำพูด การนำไปปฏิบัติในการดำรงชีวิตประจำวัน ดังนั้นจึงเกิดคำคล้องจองขึ้น โดยอาศัยความรู้และความชำนาญทางภาษา

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกความหมายและลักษณะของคำคล้องจองได้
2. นักเรียนระบุได้ว่าคำใดเป็นคำคล้องจอง
3. นักเรียนสามารถต่อคำคล้องจองกับคำที่กำหนดให้ได้
4. นักเรียนบอกประโยชน์ของการเรียนรู้คำคล้องจองได้

แบบทดสอบก่อนเรียน

เรื่อง คำคล้องจอง

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ข้อใดมีคำคล้องจองกับคำว่า “มาก”

- ก. ทาส
- ข. กราบ
- ค. นาค
- ง. ราช

2. “จึงก็รา ช่างก็แรง” เป็นคำคล้องจองประเภทใด

- ก. คำคล้องจอง 1 พยางค์
- ข. คำคล้องจอง 2 พยางค์
- ค. คำคล้องจอง 3 พยางค์
- ง. คำคล้องจอง 4 พยางค์

3. “ตักน้ำใส่กะโหลก ชะโงกดูเงา” คำใดคล้องจองกัน

- ก. กะ - ดู
- ข. โหลก - โงก
- ค. โงก - เงา
- ง. ตัก - ใส่

4. ข้อใดคล้องจองกับคำว่า “พระอินทร์”

- ก. ทักษิณ
- ข. สามเศียร
- ค. พระพาย
- ง. พระอาทิตย์

5. “อะไรเอ๋ย สองตีนเดินมา หลังคามุงจาก” ข้อใดเป็นคำคล้องจอง

- ก. มา   กับ   มุง
- ข. มา   กับ   กา
- ค. อะ   กับ   เอ๋ย
- ง. เดิน   กับ   หลัง

6. คำที่สามของกลุ่มคำหน้า คล้องจองกับคำที่หนึ่งหรือสองของกลุ่มคำหลัง
จัดเป็นคำคล้องจองประเภทใด

- ก. คำคล้องจอง 1 พยางค์
- ข. คำคล้องจอง 2 พยางค์
- ค. คำคล้องจอง 3 พยางค์
- ง. คำคล้องจอง 4 พยางค์

7. ข้อใดไม่มีคำคล้องจอง

- ก. ยากดีมีเงิน
- ข. ชั่วดีดีห่าง
- ค. รื้อรอบขอบชิด
- ง. แก้วตาดวงใจ

8. “ท้องฟ้าแจ่มใส .....” ควรเติมคำคล้องจองใดในช่องว่าง

- ก. ดวงดาวมากมาย
- ข. จิตใจเบิกบาน
- ค. สนุกสนานวิ่งเล่น
- ง. ลมเย็นสบาย

9. จงเรียงประโยคต่อไปนี้ให้คล้องจองกันระหว่างวรรคตอนและได้ใจความ

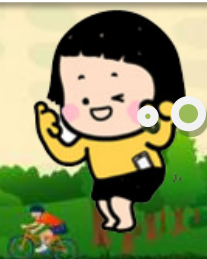
ปูทะเล	จระเข้	ปลาหู
ก. จระเข้	ปูทะเล	ปลาหู
ข. ปลาหู	จระเข้	ปูทะเล
ค. ปูทะเล	ปลาหู	จระเข้
ง. ปลาหู	ปูทะเล	จระเข้

10. ข้อใดเรียงลำดับถูกต้องตามลักษณะของคำคล้องจอง

ก. ให้เราเรียน	ภาษาไทย	เพียรศึกษา
ข. ภาษาไทย	เพียรศึกษา	ให้เราเรียน
ค. เพียรศึกษา	ภาษาไทย	ให้เราเรียน
ง. ภาษาไทย	ให้เราเรียน	เพียรศึกษา

ทำแบบทดสอบเสร็จแล้ว
เริ่มศึกษาบทเรียน นะคะ

คำคล้องจอง

คำคล้องจอง เป็นคำที่ใช้พูดกันมาช้านานและยังคงใช้กันอยู่ในปัจจุบัน แม้ว่าบางคำ จะให้ความหมายไม่ชัดเจน เพราะมุ่งเน้นให้คล้องจองเท่านั้นแต่ก็แสดงให้เห็นถึงความเป็นคน เจ้าบทเจ้ากลอนของคนไทย

ความหมายของคำคล้องจอง

คำคล้องจอง คือ คำที่มีสระเสียงเดียวกันหรือคำที่มีเสียงสระและตัวสะกดในมาตราเดียวกัน คำที่มีเสียงสระเดียวกัน เช่น

ปู - หู - หนู - อยู่
หม้อ - พ่อ - ท้อ - ย่อ
กอด - ถอด - จอด -
ปอด

สหาย - ทนาย - สบาย
โรค - โศก - โบก -
โงก
ฤทธิ์ - พืช - ชิด - ทิศ

ไป - ไก่ - ไซ้ - .ใจ
กราบ - บาบ - สาบ -
อาบ
แม่ - แพร์ - แซ่ - แ่

ประเภทของคำคล้องจอง

คำคล้องจอง 1 พยางค์ ได้แก่

★ คำที่มีตัวสะกด เช่น ราช บัตร ชาติ อาจ ดาด ฯลฯ

★ คำที่ไม่มีตัวสะกด เช่น ไป ไชย ใจ ไหน ใน ฯลฯ

คำคล้องจอง 2 พยางค์ ได้แก่ คำที่มีลักษณะคำสุดท้ายของกลุ่มคำหน้าสัมผัสคล้องจอง

กับคำแรกของกลุ่มคำหลัง เช่น

ชั่วดี	→	ดีห่าง
อกหัก	→	รักจริง
เสื่อผ้า	→	หน้าผม
ถนน	→	หนทาง
นักร้อง	→	น้องรัก
ข้าวยาก	→	หมากแพง

คำคล้องจอง 3 พยางค์ ได้แก่ คำที่มีลักษณะคำที่สามของกลุ่มคำหน้า สัมผัสคล้องจอง

กับคำที่หนึ่งหรือสองของกลุ่มคำหลัง เช่น

น้ำพึ่งเรือ	→	เสื่อพึ่งป่า
จิงก็รา	→	ข่าก็แรง
ตามใจปาก	→	ลำบากท้อง
ฝนสั่งฟ้า	→	ปลาสั่งหนอง

คำคล้องจอง 4 พยางค์ ได้แก่ คำที่มีลักษณะคำที่สี่ของกลุ่มคำหน้า สัมผัสคล้องจองกับคำที่หนึ่งหรือสองของกลุ่มคำหลัง เช่น

รักดีห้ามจั่ว	☞	รักชั่วห้ามเสา
กินอยู่กับปาก	☞	อยากอยู่กับท้อง
ความรู้ท่วมหัว	☞	เอาตัวไม่รอด
ต่อหน้ามะพลับ	☞	ลับหลังตะโก
ลักตัดต้นไม้	☞	ให้ลงโทษหนัก

คำคล้องจอง 5 พยางค์ ได้แก่ คำที่มีลักษณะคำสุดท้ายของกลุ่มคำหน้า สัมผัสกับคำที่หนึ่งหรือคำที่สามของกลุ่มคำหลัง เช่น

ดูช่างให้ดูหาง	☞	ดูนางให้ดูแม่
พูดไปสองไพเบี้ย	☞	นั่งเสียตำลึงทอง
คบคนให้ดูหน้า	☞	ซื้อผ้าให้ดูเนื้อ
น้ำมาปลาकिनมด	☞	น้ำลตมดकिनปลา

คำคล้องจองที่นำมาแต่งเป็นคำขวัญ คติพจน์ คติเตือนใจ เช่น

☺ วินัยดี มีทักษะ มานะเรียน เพียรพัฒนา ☺ ยาเสพติดเป็นภัยต่อชีวิต เป็นพิษต่อสังคม
☺ เมืองภูเขาไฟ ผ้าไหมสวย รวยวัฒนธรรม ☺ เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ เด็กฉลาดชาติเจริญ

คำคล้องจองที่นำมาแต่งเป็นปริศนาคำทาย เช่น

- ❁ อะไรอ่อย ชื่ออยู่ในครัว ตัวอยู่ในป่า
(กระท่ายชุดมะพร้าว)
- ❁ อะไรอ่อย เดินตลอดเวลา แต่กายอยู่กับที่ (นาฬิกา)
- ❁ อะไรอ่อย ต้นเท่าขา ใบวาเดียว (กล้วย)
- ❁ อะไรอ่อย รูปร่างเหมือนจรวด มีหนวดรุงรัง ว่ายน้ำเก่งจัง
อยู่ในทะเล (ปลาหมึก)
- ❁ อะไรอ่อย อยู่ดินกินหญ้า (ควาย) อยู่ฟ้ากินลม (ว่าว)
- ❁ อะไรอ่อย สุกไม่รู้หอม งอมไม่รู้ห่อ้น สุกคาต้น แต่กินไม่ได้
(ดาว)

แบบฝึกทักษะที่ 1.1

1. ให้นักเรียนหาคำคล้องจอง กับคำต่อไปนี้

ตัวอย่าง   หา   สัมพันธ์กับ   มา   กา   ตา   คา

1.1 มี	สัมพันธ์กับ	.....	.....	.....
1.2 คอ	สัมพันธ์กับ	.....	.....	.....
1.3 เก่า	สัมพันธ์กับ	.....	.....	.....
1.4 ปู่	สัมพันธ์กับ	.....	.....	.....
15 กลัว	สัมพันธ์กับ	.....	.....	.....
1.6 โต	สัมพันธ์กับ	.....	.....	.....
1.7 หา	สัมพันธ์กับ	.....	.....	.....
1.8 แม่	สัมพันธ์กับ	.....	.....	.....
1.9 อะ	สัมพันธ์กับ	.....	.....	.....
1.10 และ	สัมพันธ์กับ	.....	.....	.....

เกณฑ์การประเมิน

- 8 - 10 ข้อ ได้ระดับ 3 หมายถึง ดี
- 5 - 7 ข้อ ได้ระดับ 2 หมายถึง พอใช้
- 0 - 4 ข้อ ได้ระดับ 1 หมายถึง ปรับปรุง

ผลการประเมิน

ชื่อ - สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....คะแนน.....

ให้นักเรียนเติมคำที่มีเสียงสัมผัสคล้องจองและมีตัวสะกดในมาตราเดียวกันกับคำที่กำหนดให้ต่อไปนี้

ตัวอย่าง สาม สัมผัสกับ งาม ย่อม ล่อม
 ยาย สัมผัสกับ อาย หาย ทราย

2.1 กัด	สัมผัสกับ	.....	.....	.....
2.2 เรียก	สัมผัสกับ	.....	.....	.....
2.3 เก่ง	สัมผัสกับ	.....	.....	.....
2.4 จับ	สัมผัสกับ	.....	.....	.....
2.5 ชัน	สัมผัสกับ	.....	.....	.....
2.6. พร	สัมผัสกับ	.....	.....	.....
2.7 ดิน	สัมผัสกับ	.....	.....	.....
2,8 แจว	สัมผัสกับ	.....	.....	.....
2,9 ลูก	สัมผัสกับ	.....	.....	.....
2.10 ปีน	สัมผัสกับ	.....	.....	.....

เกณฑ์การประเมิน

- 8 - 10 ข้อ ได้ระดับ 3 หมายถึง ดี
- 5 - 7 ข้อ ได้ระดับ 2 หมายถึง พอใช้
- 0 - 4 ข้อ ได้ระดับ 1 หมายถึง ปรับปรุง

ผลการประเมิน

ชื่อ - สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....คะแนน.....

แบบฝึกทักษะที่ 1.2

1. ให้นักเรียนเขียนคำคล้องจอง 2 พยางค์ ที่มีเสียงรับสัมผัส และเป็นคำที่มีความหมาย

ตัวอย่าง เห็น   มันทอด   กอดหมอน   นอนดึก   ลึกหรือ   พอเพียง

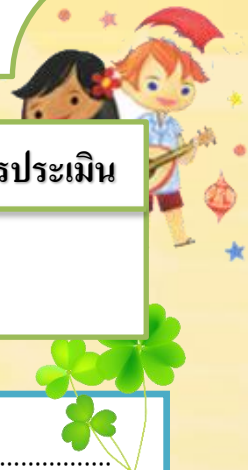
1. น้ำไหล .....
2. พายเรือ .....
3. ฝรั่ง .....
4. มากมาย .....
5. ร่าเริง .....
6. ยินดี .....
7. ไข่เป็ด .....
8. เรือใบ .....
9. กระทง .....
10. ประหยัด .....

เกณฑ์การประเมิน

- 8 - 10 ข้อ ได้ระดับ 3 หมายถึง ดี
- 5 - 7 ข้อ ได้ระดับ 2 หมายถึง พอใช้
- 0 - 4 ข้อ ได้ระดับ 1 หมายถึง ปรับปรุง

ผลการประเมิน

ชื่อ - สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....คะแนน.....

แบบฝึกทักษะที่ 1.3

1. ให้นักเรียนหาคำคล้องจอง 3 พยางค์ ที่มีเสียงรับสัมผัสกัน โดยพยางค์หลังมีเสียงรับสัมผัสกับพยางค์แรกของคำต่อไปนี้

ตัวอย่าง แม่ไก่เปิด เร้เข้ามา หาของดี มีมากมาย ยายแก่แล้ว

1. มะละกอ	.....	.....	.....
2. สังกะสี	.....	.....	.....
3. สวัสดิ์	.....	.....	.....
4. คนมือไว	.....	.....	.....
5. กระดังงา	.....	.....	.....
6. ครูของฉัน	.....	.....	.....
7. ลอยกระทง	.....	.....	.....
8. วันปีใหม่	.....	.....	.....
9. ศาลาวัด	.....	.....	.....
10. พระคุณครู	.....	.....	.....

เกณฑ์การประเมิน

- 8 - 10 ข้อ ได้ระดับ 3 หมายถึง ดี
- 5 - 7 ข้อ ได้ระดับ 2 หมายถึง พอใช้
- 0 - 4 ข้อ ได้ระดับ 1 หมายถึง ปรับปรุง

ผลการประเมิน

ชื่อ - สกุล..... ชั้น..... เลขที่..... คะแนน.....

แบบฝึกทักษะที่ 1.4

1. ให้นักเรียนเขียนคำ 4 พยางค์ต่อจากคำที่กำหนดให้

ตัวอย่าง คุณแม่รักน้อง ร้องเพลงกล่อมนอน สอนให้สาวคมมด คนน้ำใจดี

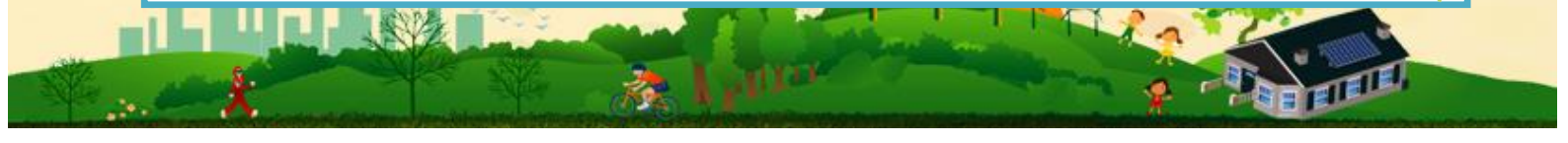
1. โรงเรียนของฉัน .....
2. ดอกไม้สีขาว .....
3. รวงข้าวสีทอง .....
4. คนที่ทำผิด .....
5. พ่อปลูกต้นไม้ .....
6. พระคุณพ่อแม่ .....
7. ดอกไม้ในสวน .....
8. ผักปลอดสารพิษ .....
9. ออกกำลังกาย .....
10. สัตว์เลี้ยงแสนรัก .....

เกณฑ์การประเมิน

- 8 - 10 ข้อ ได้ระดับ 3 หมายถึง ดี
- 5 - 7 ข้อ ได้ระดับ 2 หมายถึง พอใช้
- 0 - 4 ข้อ ได้ระดับ 1 หมายถึง ปรับปรุง

ผลการประเมิน

ชื่อ - สกุล..... ชั้น..... เลขที่..... คะแนน.....

แบบทดสอบหลังเรียน

เรื่อง คำคล้องจอง

คำสั่ง

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

- ข้อใดคล้องจองกับคำว่า “พระอินทร์”
  - สามเศียร
  - พระอาทิตย์
  - ทักขิน
  - พระพาย
- “ขิงก็รา ข่าก็แรง” เป็นคำคล้องจองประเภทใด
  - คำคล้องจอง 1 พยางค์
  - คำคล้องจอง 2 พยางค์
  - คำคล้องจอง 3 พยางค์
  - คำคล้องจอง 4 พยางค์
- ข้อใดมีคำคล้องจองกับคำว่า “มาก”
  - หมาก
  - นาค
  - ราช
  - ทาส
- “ห้องฟ้าแจ่มใส .....” ควรเติมคำคล้องจองใดในช่องว่าง
  - ดวงดาวมากมาย
  - จิตใจเบิกบาน
  - สนุกสนานวิ้งเล่น
  - ลมเย็นสบาย

5. “ตักน้ำใส่กะโหลก ชะโงกคูเงา” คำใดคล้องจองกัน

- ก. โงก - เงา
- ข. กะ - คู
- ค. ตัก - ใส่
- ง. โหลก - โงก

6. “อะไรเอ๋ย สองตีนเดินมา หลังคามุงจาก” ข้อใดเป็นคำคล้องจอง

- ก. อะ - เอ๋ย
- ข. เดิน - หลัง
- ค. มา - มุง
- ง. มา - กา

7. คำที่สามของกลุ่มคำหน้า คล้องจองกับคำที่หนึ่งหรือสองของกลุ่มคำหลัง จัดเป็นคำคล้องจอง ประเภทใด

- ก. คำคล้องจอง 1 พยางค์
- ข. คำคล้องจอง 2 พยางค์
- ค. คำคล้องจอง 3 พยางค์
- ง. คำคล้องจอง 4 พยางค์

8. จงเรียงประโยคต่อไปนี้ให้คล้องจองกันระหว่างวรรคตอนและได้ใจความ

	ปูทะเล	จระเข้	ปลาทุ
ก.	จระเข้	ปูทะเล	ปลาทุ
ข.	ปูทะเล	ปลาทุ	จระเข้
ค.	ปลาทุ	ปูทะเล	จระเข้
ง.	ปลาทุ	จระเข้	ปูทะเล

9. ข้อใดเรียงลำดับถูกต้องตามลักษณะของคำคล้องจอง

- ก. เพียรศึกษา ภาษาไทย ให้เราเรียน
- ข. ภาษาไทย ให้เราเรียน เพียรศึกษา
- ค. ให้เราเรียน ภาษาไทย เพียรศึกษา
- ง. ภาษาไทย เพียรศึกษา ให้เราเรียน

10. ข้อใดไม่มีคำคล้องจอง

- ก. ชั่วคดีห่าง
- ข. ยากดีมีจน
- ค. รั้วรอบขอบชิด
- ง. แก้วตาดวงใจ

ภาคผนวก

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

ข้อ	เฉลย
1	ค
2	ค
3	ข
4	ก
5	ข
6	ค
7	ง
8	ข
9	ง
10	ง

แนวคำตอบแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะที่ 1.1

1.1	มี	สัมผัสกับ	สี	หนี	ดี
1.2	คอ	สัมผัสกับ	รอ	ท้อ	ย่อ
1.3	เก่า	สัมผัสกับ	เรา	เจ้า	เมา
1.4	ปู	สัมผัสกับ	หนู	ดู	หู
1.5	กลัว	สัมผัสกับ	ตัว	ร้าย	ขร้าย

2.1	กัด	สัมผัสกับ	ตัด	มัด	สัตว์
2.2	เรียก	สัมผัสกับ	เกียก	เปียก	เจียก
2.3	เก่ง	สัมผัสกับ	เร่ง	เต่ง	เป่ง
2.4	จับ	สัมผัสกับ	ลับ	รับ	ดับ
2.5	ชัน	สัมผัสกับ	มัน	หัน	จันทร

นักเรียนตอบนอกเหนือจากนี้ก็ได้อีก
ขอให้คำตอบนั้นมีสัมผัสคล้องจอง

แบบฝึกทักษะที่ 1.2

คำตอบอยู่ในชุดยพินิจของครูผู้สอน

แบบฝึกทักษะที่ 1.3

คำตอบอยู่ในชุดยพินิจของครูผู้สอน

แบบฝึกทักษะที่ 1.4

คำตอบอยู่ในชุดยพินิจของครูผู้สอน

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

ข้อ	เฉลย
1	ค
2	ค
3	ข
4	ข
5	ง
6	ง
7	ค
8	ค
9	ข
10	ง

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551.**

กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

กำชัย ทองหล่อ. (2554). **หลักภาษาไทย.** กรุงเทพฯ : อมรการพิมพ์.

ชัยวัฒน์ สุทธิวัฒน์. (2554). **80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.** กรุงเทพฯ :

แดเน็กซ์อินเตอร์คอร์ปชั่น.

บรรจง ชาครดิพงษ์. (2551). **เคล็ดลับการแต่งคำประพันธ์ : โคลง ร่าย ฉันท์ กาพย์ กลอน.** กรุงเทพฯ :

ดอกหญ้า.

ยุทธ โตคติเทพย์. (2552). **คู่มือเรียนเขียนกลอน.** กรุงเทพมหานคร : แม่คำผาง.

เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2545). **การวัดและการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เยาวลักษณ์ ซาดิสุขศิริเดช. (2553). **เรียงร้อย ร้อยกรอง.** กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.

ลำลี รักสุทธิ. (2554). **คู่มือการจัดทำสื่อ นวัตกรรมและแผนประกอบสื่อ นวัตกรรม.** กรุงเทพมหานคร :

พัฒนาศึกษา.

สุคนธ์ สินธพานนท์. (2551). **นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน.** กรุงเทพฯ :

เทคนิคปรี้นติ้ง.

เสนีย์ วิลาวรรณ และชัยวัฒน์ สีแก้ว. (2549). **หลักการใช้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 2.** กรุงเทพมหานคร :

วัฒนาพานิช จำกัด.

